

จังหวัดนนทบุรีตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันนั้นเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าเป็นพื้นที่สวนทุเรียนพันธุ์ดีที่สุดในประเทศไทย และได้กลายเป็นสัญลักษณ์ที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนนทบุรี แต่การขยายตัวของเมืองเข้าสู่พื้นที่ปลูกทุเรียนนนทบุรี อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆ ตามมามากมายเช่น ความอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตรกรรมที่มีค่าของประเทศไทยมีจำนวนลดลง ปัญหาการขาดแคลนพื้นที่สีเขียวของคนเมือง การมีพื้นที่สีเขียวและพื้นที่ปลูกทุเรียนนนทบุรี จะอำนวยความสะดวกทางนิเวศวิทยา คุณภาพสิ่งแวดล้อม และคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม

ดังนั้นการศึกษาเพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาพื้นที่ปลูกทุเรียนนนทบุรี โดยการมีส่วนร่วมกันดำเนินการเพื่อประโยชน์เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรวมทั้งชาวสวนทุเรียนและชุมชนรอบด้าน “การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเชิงอนุรักษ์พื้นที่เกษตรชุมชนเมืองเพื่อความยั่งยืน” นี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อให้ทราบ ลักษณะ ข้อจำกัดของการเข้ามามีส่วนร่วม ตลอดจนความมีศักยภาพของกลุ่มอนุรักษ์ทุเรียน ซึ่งอาศัยวิธีการสำรวจ สังเกตการณ์ สัมภาษณ์ และออกแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วม พบว่า การเป็นสมาชิกชมรมของเจ้าของสวนทุเรียนมีค่อนข้างสูง ส่วนการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ฝึกรอบรมของชมรมในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับสูงกว่าลักษณะอื่น สำหรับการมีส่วนร่วมกันออกค่าใช้จ่ายมีค่อนข้างต่ำ เจ้าของสวนทุเรียนเองต้องรวมกลุ่มกันเป็นเป็นสิ่งแรกเพื่อช่วยเหลือกันเอง เช่น จัดตั้งสหกรณ์สวนทุเรียน กองทุนสวนทุเรียน เป็นต้น

ผลการศึกษาขั้นตอนการมีส่วนร่วม พบว่า ระดับขั้นของการมีส่วนร่วมนั้นจะเกิดขึ้นจากการสร้างโอกาสให้แก่ประชาชนโดยภาครัฐ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดนนทบุรียังถูกควบคุมโดยรัฐ โดยโครงการต่าง ๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้ดำเนินการทุกขั้นตอนแล้วให้ประชาชนปฏิบัติ และการได้รับข่าวสารข้อมูลจากภาครัฐฝ่ายเดียว สิ่งเหล่านี้เกิดจากรัฐยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนตัดสินใจเอง

ผลการศึกษาศักยภาพของกลุ่ม พบว่า อุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนมีข้อจำกัดด้านอายุ เวลา เศรษฐกิจ เป็นต้น โดยส่วนใหญ่มีความสนใจในการเป็นสมาชิกกลุ่ม การเข้ารับการฝึกอบรม สนใจติดตามข่าวสาร และอุทิศแรงงานในการทำกิจกรรมเพื่อส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ คือ สนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมอย่างจริงจัง และควรให้มีการเข้าร่วมอย่างทั่วถึงทั้งผู้ที่อยู่ในทะเบียนเกษตรกร และผู้ที่ไม่ได้ลงทะเบียน มีการเข้าร่วมตัดสินใจกับภาครัฐโดยตัวแทนภาคประชาชนหรือผู้แทนมีอำนาจตัดสินใจในโครงการต่าง ๆ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และชุมชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจที่ดีและถูกต้อง อีกทั้งส่งเสริมให้ชุมชนรอบ ๆ สวนทุเรียนช่วยกันดูแลสภาพแวดล้อม เพื่อเป็นภาพลักษณ์ที่ดีแก่ชุมชน

Nonthaburi Province has long been known for its durian orchards, considered to be the best durian-producers of Thailand. Recent expansion of urban settlement into traditional durian-growing areas in Nonthaburi raised a number of potential adverse impacts associated with land use changes. Fertile land is continually being diverted from agriculture to real estate development. Green space, a valuable public asset serving area residents, is becoming more scarce. Amidst these changes in the land use pattern, the preservation of Nonthaburi's durian orchards is a key to maintaining environmental quality, ecological integrity, as well as important social and economic services for residents of the surrounding areas.

This current study, "Citizen Participation in Conservation of Agricultural Land In Urban Areas : A Case Study Of Durian Orchard Area, Nonthaburi Province." focuses on the ways in which Nonthaburi's durian growing areas can be developed in a manner compatible with the preservation of valuable green space through direct citizen participation in the decision-making processes. The main objectives of the study are to present the types and the limitation of each type of participation by the stakeholders, as well as to examine the potential of local durian orchard preservation group. Data for the study comes from surveys, observations, interviews, and questionnaires.

Participation level of durian orchard owners are at a moderately high level, particularly in the area of attending activities and training sessions. In the category of financial contributions, participation rate is low. Community members are interested in setting up durian orchard funds and durian growers cooperatives to facilitate financial transactions in the community and help to fund activities.

The mechanism of citizen participation still depends on the government sector's decision to allow the local stakeholders to participate in specific issues. The government is still the entity that initiates projects that require community participation. Communications between government departments and local residents are limited to conveying government policy and plans to the people. Local communities still have little or no voice in decision-making.

Community participation is hindered by age, time availabilities, and financial factors. Most local residents are interested in signing on to community groups, attending training sessions, and obtaining information, news, and policies from government entities, as well as some degree of volunteerism.

The study recommends encouraging local durian growers, both registered and unregistered, to actively participate in more community activities, expanding communications between government entities and local residents to foster better and more mutual understanding, and allowing residents to participate in the decision-making processes, especially in the area of development planning and environmental management projects.